

Europejskie Stolice Kultury rozszerzają swój zasięg

W czerwcu 2016 r. Komisja Europejska przyjęła wniosek, który ma umożliwić większej liczbie państw europejskich przyłączenie się do Europejskich Stolic Kultury. Porozumienie w tej sprawie osiągnięto w międzyinstytucjonalnych negocjacji trójstronnych, a głosowanie nad tekstem w Parlamencie odbędzie się podczas posiedzenia plenarnego w czerwcu.

Kontekst

Od czasu powołania „Europejskich Miast Kultury” w roku 1985 nie słabnie [zainteresowanie](#) tą inicjatywą. Na mocy [decyzji](#) Parlamentu i Rady z maja 1999 r. od 2005 r. nazwa ta została zastąpiona nazwą „Europejskie Stolice Kultury” (ESK). [Decyzja](#) z października 2006 r. zawiera listę Europejskich Stolic Kultury w latach 2007 – 2019; każdego roku stolicą zostaje jedno miasto ze „starych” państw członkowskich i jedno z „nowych”. [Decyzja 445/2014/UE](#) rozszerza zasięg geograficzny Europejskich Stolic Kultury, tak aby począwszy od roku 2021 każde państwo kandydujące lub potencjalne państwo kandydujące mogło uzyskać tytuł stolicy co trzy lata.

Od samego początku inicjatywa ta ma na celu promowanie bogactwa i różnorodności kultur europejskich, przyczyniając się tym samym do wzajemnego zrozumienia między Europejczykami. Powinna ona obejmować wspólne europejskie dziedzictwo kulturowe, a także współczesną twórczość z udziałem artystów i twórców z różnych państw członkowskich, i prowadzić do trwałej współpracy i dialogu między kulturami europejskimi. Założenia Europejskie Stolice Kultury mają obejmować szeroki udział różnych grup społecznych, mieć trwały wpływ społeczny oraz przyczyniać się do wzrostu spójności społecznej dzięki projektom rewitalizacji obszarów miejskich. Ich promocja w skali całej Europy powinna wzmocnić wymiar europejski inicjatywy.

Cele, procedury i środki nowego wniosku

W dniu 17 czerwca 2016 r. Komisja przedstawiła [wniosek](#) dotyczący decyzji zmieniającej decyzję z roku 2014, by umożliwić miastom z państw Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu będących stroną Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EFTA/EOG: Islandia, Norwegia i Liechtenstein) ubieganie się o tytuł co trzy lata na takich samych warunkach jak kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące. Zasady są takie same: ubieganie się o udział w inicjatywie wymaga udziału danego państwa w programie wsparcia UE na rzecz kultury „[Kreatywna Europa](#)” (lub jego następcy).

Przygotowania i procedura wyboru mogą trwać do sześciu lat, co znajduje odzwierciedlenie w harmonogramie znajdującym się w załączniku. Przygotowanie wniosku, który spełnia kryteria wysokiej jakości programu kulturalnego o wymiarze europejskim trwa dwa lata, a skrupulatne planowanie ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia. Międzynarodowy panel ekspertów wybierze jedno miasto z państwa EFTA/EOG, kraju kandydującego lub potencjalnego kraju kandydującego zgodnie z kalendarzem. ESK może otrzymać nagrodę im. Meliny Mercouri, tj. 1,5 mln EUR dofinansowania w ramach programu „Kreatywna Europa”. Pozostałe środki finansowe nagrody pochodzą z budżetów lokalnych, regionalnych lub krajowych, a także ze środków UE przeznaczonych na projekty kulturalne i działania infrastrukturalne mające na celu zapewnienie trwałości działania.

Parlament Europejski

Parlament Europejski poparł Europejskie Stolice Kultury w rezolucji z [kwietnia 2004 r.](#), w której podkreślił potrzebę silnego wymiaru europejskiego, co następnie znalazło potwierdzenie w [rezolucji z 2013 r.](#) W

rezolucji z 2013 r. Parlament podkreślił także rzeczywiste zaangażowanie lokalnych artystów, organizacji kulturalnych i społeczeństwa zarówno w tę inicjatywę, jak i we współpracę na szczeblu europejskim i międzynarodowym, stanowiące jeden z czynników trwałości ESK. Z badania przeprowadzonego na zlecenie Parlamentu Europejskiego w 2013 r. wynika, że powodzenie inicjatywy zależy od jasnej wizji kultury oraz od zaangażowania na szczeblu lokalnym i obywatelskim. Stwierdzono w nim również, że ESK przyciągają przede wszystkim uczestników na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym, lecz nie nawiązują kontaktów z gośćmi z Europy, ze względu na odległość geograficzną. W stanowisku PE w sprawie obecnego wniosku podkreślono rolę sieci byłych ESK w zwiększaniu wymiany doświadczeń. Rada i Parlament osiągnęły porozumienie w ramach negocjacji międzyinstytucjonalnych. Głosowanie w tej sprawie odbędzie się podczas sesji plenarnej w czerwcu.

Pierwsze czytanie: [\(2016/0186\(COD\)\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa: Komisja Kultury i Edukacji (CULT)
Sprawozdawca: Santiago Fisas Ayxelà (PPE, Hiszpania).

